

Finansklagenemnda Person

Uttalelse FinKN-2017-141

30.3.2017

DNB Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Uførebegrepet – sammenligning av inntekt før og etter inntrådt uførhet – enkeltmannsforetak.

Twist om vilkårene for rett til uførekapital var oppfylt. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at han hadde vært minst 50 % ervervsufør i to år og at ervervsuførheten var varig. Nemnda viste til den sammenligning selskapet hadde gjort av hans inntekter i hhv. 2010 og 2014, og var enig med selskapet i at den viste at ervervsuførheten var mindre enn 50 %.

Saksfremstilling

Saken gjelder om vilkårene for rett til uførekapital er oppfylt.

Forsikrede (f. 1955) var medforsikret under ektefellens gruppelivsforsikring. Han har krevd uføreerstatning etter å ha vært sammenhengende ufør siden oktober 2011 (80 % fra 31.10.11 og deretter 50 % fra 16.7.12). Forsikrede har i en årrekke vært selvstendig næringsdrivende og daglig leder av et selskap som han eide. Han har ikke hatt en fast lønnsavtale, og har opplyst at hans uttak av lønn ble styrt av selskapets likviditet gjennom året. Vedlagt kravet om uføreerstatning var en arbeidsevnevurdering foretatt av Nav 25.9.15. Her heter det under overskriften "helhetsvurdering av arbeidsevna":

Nav vurdere utifra tilgjengelig dokumentasjon at det er sykdom som er årsaken til din nedsatte arbeidsevne. Du fungerer optimalt i en tilrettelagt stilling i 50 % i eget firma, og avklaring eksternt eller arbeidsretta tiltak vurderes derfor ikke som hensiktsmessig.

Nav vurderer at ytterligere oppfølging ikke vil føre til at du kan øke din deltakelse i arbeidslivet utover de 50% du arbeider pr. idag, og at din arbeidsevne derfor vurderes til varig nedsatt til ethvert annet arbeid.

Forsikrede søkte i september 2015 Nav om 50 % uføretrygd. Søknaden ble avslått. Vedtak ble påklaget, men klagen ble trukket i august 2016.

Selskapet avslo forsikredes krav fordi han ikke oppfylte kravet om minst 50 % varig ervervsuførhet. Det ble vist til at inntekten i 2010 var på kr 273.488, mens inntekten i 2014 var på kr 214.830. Videre ble vist til at en oppjustering av inntekten i 2010 til nivået i 2014 basert på endringen i G, viste en inntekt på kr 319.899, dvs. en inntektsnedgang/uføregrad i 2014 på ca. 33 %.

Forsikrede har i hovedsak anført at vilkårene for uføreerstatning er oppfylt. Det er dokumentert at ervervsevnen er varig nedsatt med minst 50 %. Det er uriktig å avgjøre spørsmålet om retten til uføreerstatning alene med bakgrunn i en sammenligning av inntektene i 2010 (oppjustert til 2014 nivå) og 2014. Nivået i 2010 var blant annet influert av hans reduserte helsesituasjon og av en spesiell konkurransesituasjon for selskapet. Begge forholdene førte til lavere inntekt enn normalt. Inntektsnivået i 2014 er påvirket av tidligere gjennomførte effektivitetstiltak og gjenspeiler ikke klagers reelle arbeidsinnsats. For øvrig er lønssituasjonen avhengig av selskapets likviditet og ikke alene av forsikredes arbeidsevne/innsats. Dette må også tas med i vurderingen av om

erhvervsevnen er redusert med 50 %. Det er ikke korrekt å oppregulere inntekten i henhold til økningen i G fordi firmaets inntekter, som i praksis avspeiler forsikredes arbeidsevne, er helt uavhengig av utviklingen av G.

Selskapet har i hovedsak anført at forsikrede ikke har sannsynliggjort at vilkårene for uføreerstatning oppfylt, se uttalelse FSN-6555. Forsikredes uføregrad/inntektsnedgang utgjør ca. 33 %. Selskapet er ikke enig i anførselene om at redusert arbeidskapasitet, illojal konkurranse og effektiviseringstiltak, skal tillegges vekt ved vurderingen av om inntektsevnen er redusert med minst 50 %. Det er uten betydning at klager arbeider færre timer nå enn før, så lenge inntektsevnen ikke er redusert med minst 50 %.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjeler tolkingen av vilkårene for utbetaling av uføreerstatning § 2, hvor det heter at rett til utbetaling foreligger:

... når forsikrede i forsikringstiden er blitt minst 50 % arbeidsufør og denne arbeidsuførhet har vart i 2 år sammenhengende. Det er en forutsetning at arbeidsuførheten godkjennes å være minst 50% varig, og at den sammenhengende arbeidsuførheten (minst 50%) er inntruffet før utgangen av det kalenderår forsikrede fyller 60 år.

Uføregarden fastsettes på grunnlag av nedsettelse av arbeidsevnen som skyldes sykdom eller skade. Ved bedømmelsen av i hvilken grad arbeidsevnen skal anses varig nedsatt, tas det hensyn til den forsikredes reelle muligheter for arbeidsinntekt eller innsats i ethvert arbeid som forsikrede kan utføre, sammenlignet med tilsvarende muligheter før forsikrede ble arbeidsufør.

Etter paragrafens annet ledd skal det ved vurderingen av i hvilken grad arbeidsevnen er nedsatt således "tas hensyn til forsikredes reelle muligheter for arbeidsinntekt eller innsats i ethvert arbeid som forsikrede kan utføre, sammenlignet med tilsvarende muligheter før forsikrede ble arbeidsufør".

Det er forsikrede som må bevise at vilkårene for utbetaling er oppfylt. Nemnda kan ikke se at forsikrede har sannsynliggjort at han har vært minst 50 % ervervsufør i to år og at ervervsuførheten er varig. Nemnda viser til den sammenligning selskapet har gjort av hans inntekter i hhv. 2010 og 2014, og er enig med selskapet i at den viser at ervervsuførheten er mindre enn 50 %.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Ingrid Smedsrud (nestleder), Hege Opheim, Mildrid Felland, Gro Farestvedt, Paal Bjønness og Ingebjørg Kiil.